

ДИФТЕРІЯ.

План заняття:

1. *Актуальність.*
2. *Етіологія захворювання.*
3. *Джерело збудника.*
4. *Механізми і шляхи передачі.*
5. *Прояви епідеміологічного процесу.*
6. *Патогенез та клінічні ознаки.*
7. *Протиепідемічні заходи.*
8. *Профілактика.*

Дифтерія

належить до групи – керованих інфекцій.

– це гострий бактеріальний антропоноз, для якого характерна:

- Інтоксикація.
- Фіброзне запалення мигдаликів, гортані, носа.
- Схильність до ураження міокарду, ниркової системи.
- Ураження ЦНС.

ИСТОЧНИК:
VETROOSPA.RU
ЛЕГЬКОЗЬ В.
НСІОННІ

Епідемії дифтерії були відомі ще з часів Гіппократа, а першим описав цю хворобу - Аретеєм в I ст. н.е. Назва походить від грец. *Diphtheria* – плівка. Збудник відкритий Е.Клебсом і Ф.Лоффлером в 1883 році.

Стан в Україні.

- На початку 80-х років у Східноєвропейському регіоні було зареєстровано поступове зростання захворюваності на Дифтерію.

З 1980 по 1990 р. – пік захворювання в Україні припадав на період 1995-1996 років, і склав 5277 хворих.

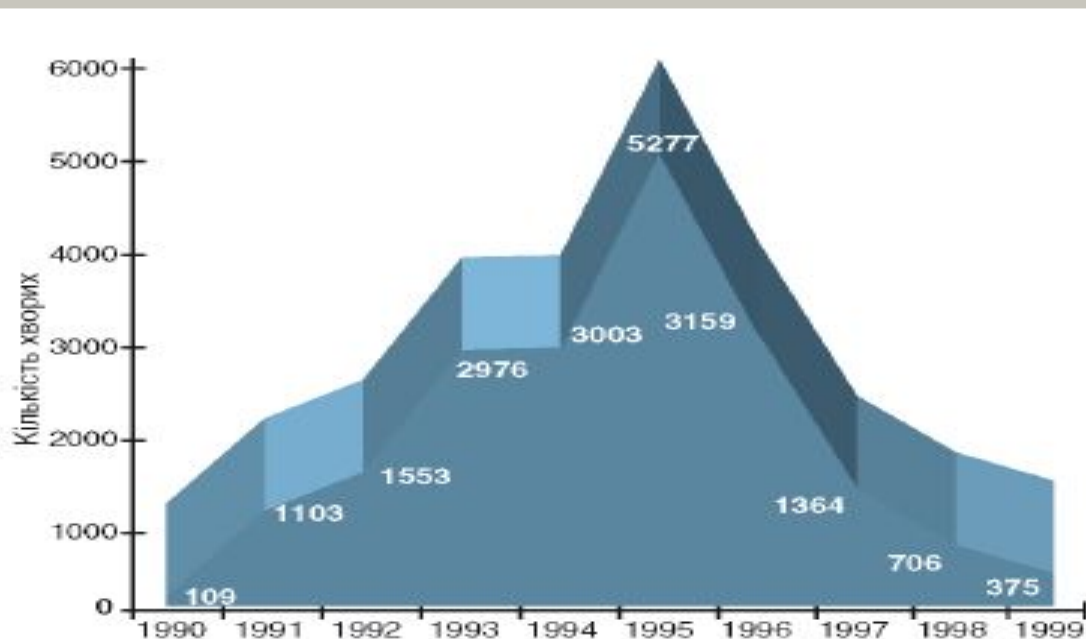
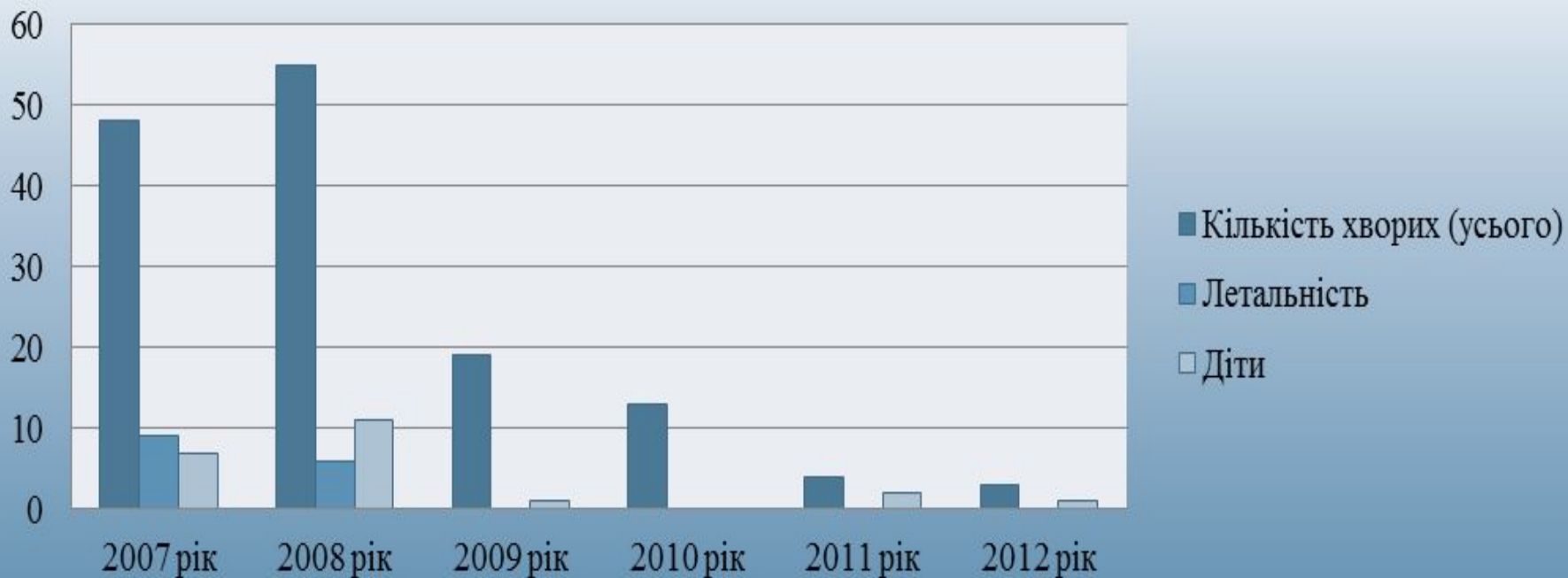

Рис. 1. Кількість хворих на Дф в Україні у 1990-1999 рр., за даними МОЗ України

Якщо розглядати статистику станом на 2007-2012 роки, то ми побачимо:

Статистика дифтерії.

Етіологія.

□ **Збудник:** *Corynebacterium diphtheriae*. (паличка Леффлера).

□ **Паличка** – грампозитивна, нерухома, с

□ пор не утворює, має вигляд римської цифри V.

□ Є 3 основних варіанти бактерії:

Gravis, Mitis, Intermedius.

□ Основним фактором патогенності збудника є – **Екзотоксин** (є Профагом).

□ Збудники (коринебактерії) – достатньо стійкі у навколишньому середовищі:

*У вигляді слини що потрапила на предмети довкілля – зберігається 15 діб.

*У воді, молоці – від 20 до 40 діб.

*На збудник згубно діє – висока температура, дезінфекційні засоби.

Джерело збудника.

- **Джерело**

1. Хвора людина.
2. Реконвалісценція
3. Здоровий носій

Захворювання:	Інкубація	Продром	Розпал хвороби	Реконвалесценція	Заразносійство
Дифтерія					

- **Заразність хворого:**

- **Інкубаційний період** – від 2 – до 10 діб.

- Вагомість джерела збудника визначається локалізацією процесу:
Носоглотка; Очі;
- Оскільки є види носійства, найголовніше епідеміологічне значення мають – бактеріоносії.

Механізм передачі.

- **Головний МП:** Повітряно-крапельний.

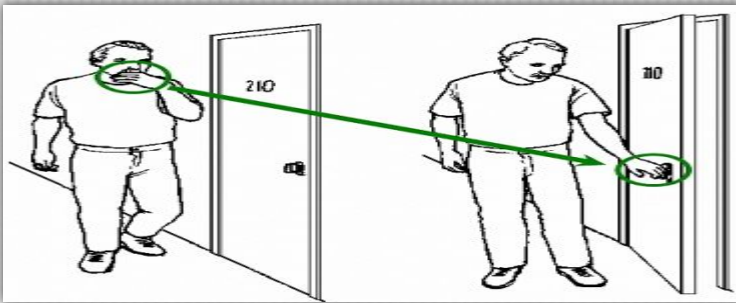
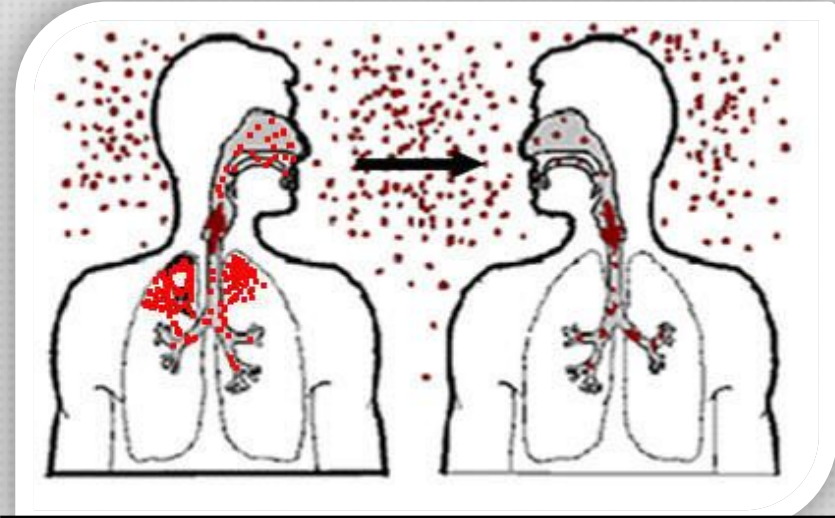
- Головна локалізація збудника:

Рото-Носоглотка.

Передається інфекція – під час кашлю, чхання, при розмові.

- **Шляхи передачі:**

1. Пиловий.
2. Контактно-побутовий. (спільні речі)
3. Аліментарний. (їжа, вода).

Прояви епідеміологічного процесу.

Дифтерія – повсюдно-поширене захворювання. Останнім часом в зв'язку з систематичною імунізацією населення, у багатьох країнах рівень захворюваності знизився до поодиноких випадків.

В Україні, останнім часом, поряд із спорадичними випадками часто стали виникати епідемічні спалахи, що не може не насторожувати епідеміологів. Пов'язують це із зростанням кількості людей які не були імунізовані проти дифтерії...

В не щеплених колективах частіше хворіють діти віком до 6 років, однак, в останні роки, цей показник значно посунувся в сторону більш дорослого населення внаслідок того, що серед дітей проводиться активна імунізація.

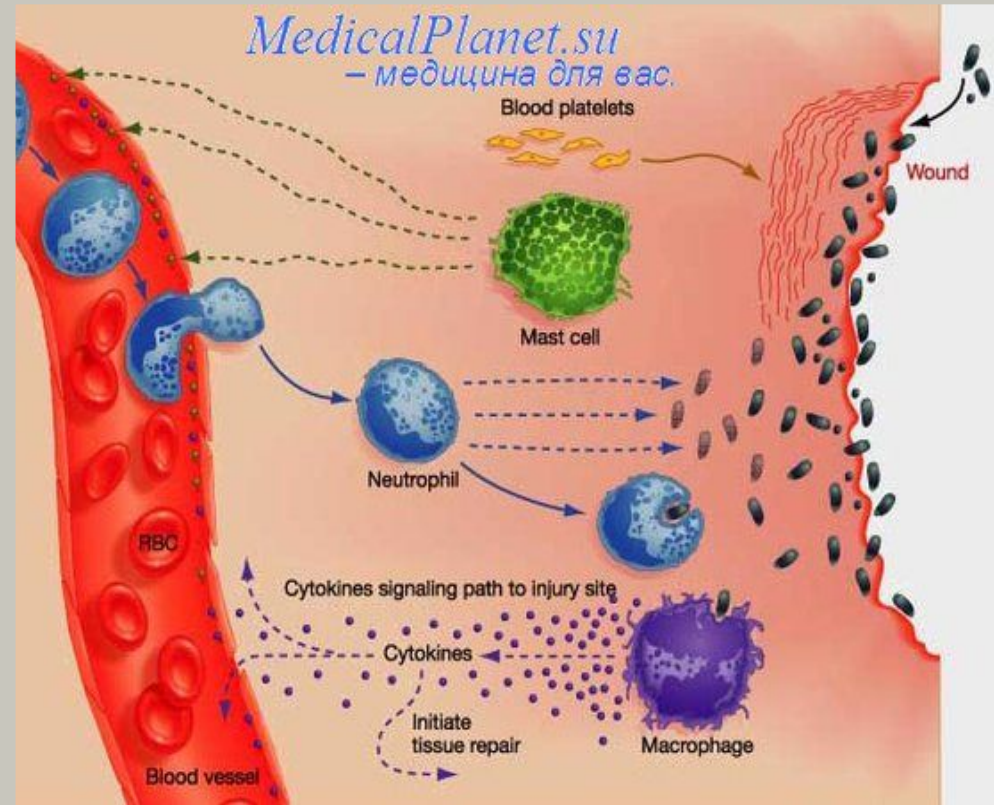
Після перенесення хвороби формується **Антитоксичний та антимікробний довготривалий імунітет**. Вакцинація дифтерійним анатоксином – забезпечує формування антитоксичного імунітету, що у більшості випадків запобігає розвитку хвороби, однак, не може гарантувати того що людина НЕ буде заразносієм.

Патогенез.

Механізм розвитку захворювання.

Вхідні ворота: слизова оболонка мигдаликів, носа, глотки, статевих органів.

Процес розвитку: збудник пройшовши вхідні ворота – розмножується в місці інвазії (прикріплення) і виробляє екзотоксин який викликає при цьому характерну локальну клінічну картину (це зазвичай некроз епітелію), та явища загальної інтоксикації з ураженням певних органів.

Клінічні ознаки.

Дифтерія носоглотки, горла.

Основні ознаки:

1. Фіброзний наліт – щільний, суцільний, сірувато-білий, гладкий, іноді з краплинками крові. Швидко поширюється. Після зіскобу плівки – вона поновлюється.
2. набряк підшкірної клітковини шиї (поширюється на груди́ну), та гіперемія зіву з ціанозом.
2. Загальна інтоксикація.
3. Дихання та ковтання утруднене.

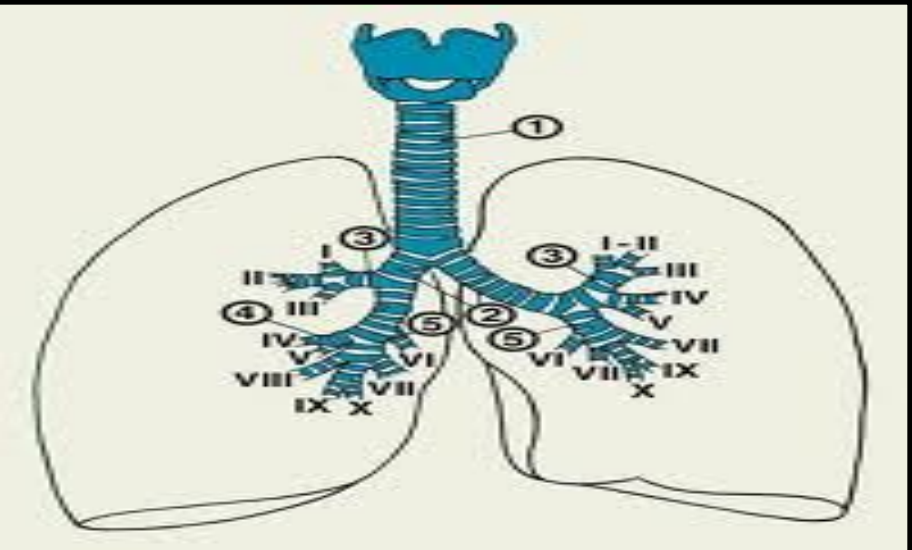
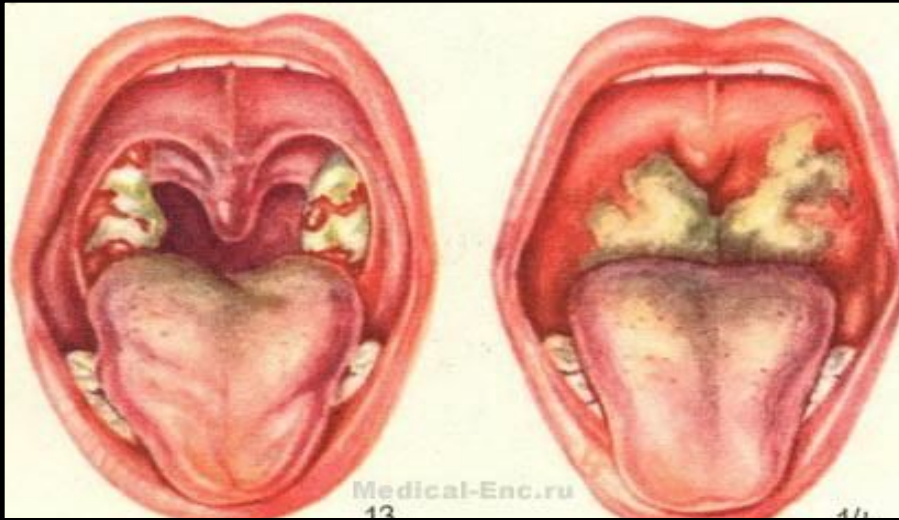

Дифтерія гортані, трахеї, бронхів.

При цьому розвивається – Дифтерійний круп – це гостре запалення гортані, трахеї та певних відділів бронхів, супроводжується:

1. Стеноз (звуження) гортані.
2. Гавкаючий кашель, дисфонія.
3. Задишка при вдиханні.
4. Утворення фібринозних (тонких) плівок.
5. Ціаноз обличчя.

Дифтерія очей.

1. Поява фібринозних плівок на кон'юнктиві повік, рогівки, очного яблука.
2. набряк повік.
3. Виділення з очей (гнійні, кров'яні, серозні).
4. Болючість, втрата зору (короткочасна \ довготривала).

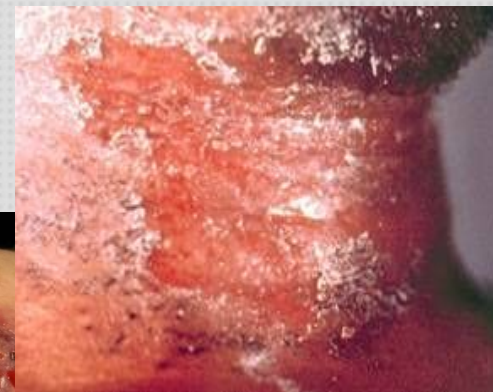

Рис. 21. Дифтерійний кон'юнктивит.

Дифтерія шкіри. (рани)

1. З'являються: плями, фіброзні плівки, набряклість шкіри, почервоніння, свербіж.
2. Найчастіше виникає як вторинне запалення при дифтерії носоглотки, очей, ін.

Протиепідемічні заходи.

Чим ви можете допомогти?

1. Хворих при виявленні – обов'язково госпіталізують! Тому, якщо хворим виявився ваш сусід (-ка), знайомий (-а) – ви повинні повідомити в СЕС про можливі контакти хворого.
2. Якщо ви безпосередньо контактували з хворою людиною – зверніться в СЕС, для того щоб провести бактеріологічні аналізи і анігілювати можливість бактеріоносійства.
3. Не допускайте свої близьких (дітей) в місця осередків інфекції (школа, дитячий заклад).
4. Звертайтеся та консультуйтеся у відповідних медичних працівників щодо додаткової інформації при виникненні епідемії, чітко слідуєте необхідним призначенням лікарів, турбуйтеся про власну безпеку.

Пам'ятайте! Дифтерія є хворобою з повітряно-крапельним механізмом передачі, тому вона є дуже небезпечною. Піклуйтеся про власну безпеку, та пам'ятайте про заходи перестороги та профілактики.

Профілактика:

Специфічна

До цього виду профілактики входить – цілеспрямоване створення штучного активного імунітету. Для цього використовують вакцини (АКДП, АДП – адсорбований дифтерійно-правцевий анатоксин, АДП-м, ін.) Вакцинацію проводять згідно з календарем профілактичних щеплень – починаючи з 3-місячного віку інтервалом в 1,5 місяці роблять 3 щеплення, потім 1,5 рік, в 6 років, 14 і надалі через кожні 10 років.

Неспецифічна

1. Регулярне провітрювання приміщень.
2. Систематично проводити вологе прибирання із застосуванням дезінфікуючих засобів.
3. В період епідемії обмежити відвідування місць із великими скупченнями людей.
4. При контакті з можливими хворими використовувати ватно-марлеві лицеві пов'язки.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!